

Дончо Цончев

Ред

Четириетажната къща беше кокетна сред зеленината, а огромните блокове около нея, вместо да я потискат, я правеха още по-интимно приятна. Вишни и круши цъфтяха в дворчето край тази къща, виеха се дебели лозници и дългите им разклонения опасваха всички балкони. Имаше даже ягоди и малини, тесни, но пищни лехи с рози и лалета – окото на минувача по улица „Язовирска“ с удоволствие се задържаше тук. Боядисан приятно кафяво, даже гаражът не дразнеше с нищо – собственост на полковника от първи етаж. Само в началото – още по времето на строежа му – съкооператорите се бяха намръщили и даже шлосерът Коко, от четвърти етаж, бе заявил безцеремонно:

– Това, другари, е незаконно.

– Кое? – беше попитал полковникът от строителни войски настървен.

– Строежът на твоя гараж.

– Аз имам разрешително, бе! Нали ви казах изрично!

– Разрешително може да имаш и за строеж на завод, но работата не се урежда с това – бе казал Коко спокойно. – Ние сме осем души собственици на къщата и притежаваме еднакви идеални части от мястото с нея. То не стига за осем такива гаража, това е.

Полковникът викаше силно и обясняваше, че имало още място пред къщата, всичко било изчислено най-точно... Коко се смееше и го питаше кой може да си направи гараж върху двата метра между уличната фасада и тротоара, на мястото на лалетата и на розите. Свадата бе люта, но – слава богу – не и безкрайна. Коко махна с ръка, другите си мълчаха и полковникът дигна гаража.

Тъй всичко около хубавата четириетажна къща на улица „Язовирска“ беше наред и щеше да продължава спокойно, ако един прекрасен ден не се бе появил и гаражът на Коко.

Но той се появи. На всичкото отгоре – внезапно. Сутринта го нямаше никакъв – следобед Коко го боядисваше.

Той дълго, отдавна бе мислил за всички подробности и сега действуваше без никакво колебание. Знаеше предварително мястото му. Знаеше наизуст сценария по прекарването, монтажа – беше набавил приятната кафява боя и ето сега, придавайки му хубавия външен вид, си свикаше.

Касаеше се за един голям сандък всъщност – амбалаж от огромни машинни детайли. Шлосерът бе дебнал това нещо години и най-сетне успя. За нула време монтира на четирите ъгъла на сандъка по една скоба, вкара вътре две оси с отдавна приготвени колела и една „Татра“

просто го докара, както се кара кое да е ремарке. Осите Коко не демонтира – малките колела тъкмо държаха дъсчения под над пръстта, да не гние. Влизането на прочутия му „Трабант“ не беше проблем – Коко скова дъсчена рампа, да избегне стъпалото.

Свиркаше шлосерът и боядисваше портативния си гараж – тъй го завари полковникът.

– Какво е това бе, комшу? – попита той, след като три пъти се беше покашлял.

– Мислех, че толкова поне разбираш – засмя се Коко. – Не виждаш ли?

– Абе, аз виждам, ама... Полковникът млъкна.

– Какво „ама“? – Коко остави четката, да си запали цигара. – Какво викаш „ама“? – повтори той и се усмихна.

– Да не кажеш, че е гараж, това нещо? – рече полковникът.

– Точно такава е, драги. И ми е екстра, ще знаеш.

– Глупости. Щуротии.

– За тебе може да са глупости, за мене си е гараж и половина.

Шлосерът взе отново четката и в прекрасно настроение продължи своята работа.

Мърморейки, полковникът се прибра.

След една седмица, който и да погледнеше в двора, виждаше двата гаража-близнаци. Коко добави на своя сандък стряха – досущ като стряхата на полковника. Постава на вратата брава с ключалка – досущ като бравата и ключалката на полковника. Съседите му се възхищаваха искрено и го хвалеха – всичко вървеше чудесно.

Но на десетия ден жената на полковника заяви гневно и високо, че Коко непрекъснато вкарвал и изкарвал своя скапан „Трабант“ в гаража си и от тази адска воня не можела да си отвори прозореца; да не говорим за това двукратно, супердосадно пърпорене.

– Няма да я бъде тая, драги – на другия ден каза полковникът.

Коко нещо поправяше по „Трабанта“ си.

– Чуваш ли, на тебе говоря!

– А? – кротко се обърна шлосерът.

– Да махаш този сандък от двора! Тук не е склад за отпадъци!

– Моля, моля. Не ми обиждай гаража.

– Гараж... Тараби. Глупости!

– Абе, тебе какво те засяга моят гараж? Нали смяташе, че място има за осем? Ти имаш гараж и аз имам гараж. Какво ... ми говориш въобще?

– Нямах разрешително, това ти говоря! Сега ясно ли ти е, че трябва да махнеш тази барака?

Коко се загледа в ръцете си и започна внимателно и бавно да ги изтрива с конците. Той нямаше, разбира се, разрешително – нямаше и какво да каже сега. Освен това и не знаеше трябва ли разрешително за този „строеж“ или не трябва.

Шлосерът се замисли сериозно. Човек, разбира се, може да сложи сандък в двора си. Но колко голям? Кой определя това? А друг ли трябва да определя какво човек да държи вътре в сандъка си?

Трудни бяха за шлосера тези въпроси, макар и малко нещо да му се виждаха смешни. Не бяха като стоманените предмети – да ги затегнеш на струга и да ги залегнеш, както ти знаеш... Думи. Закони и за-кончета. Полковници, чиновници, адвокати. Правилници за прилагане, наредби за тълкуване ... Хиляди параграфи и алинеи – ах, джунглата от букви и запетайки, в която той от дете беше се плашил и губил.

По един от най-тънките, никъде неписани, но затова вечни закони („колебанието в противника е знак за решителната атака“) полковникът постави кратък срок за разтурване на гаража, в противен случай... Той не се доизказа. Коко разбираше отлично, че работата ще опре до официалните власти ... нямаше смисъл и сам да се доизказва.

Какво му остана на шлосера при това положение? Разпсува се, скараха се с полковника яко, показва му някои от дебелиите си пръсти, та и петдесет на сто от жилестата си, огромна ръка; веднага след което отиде при баджанака си, който работеше в общината.

Онзи се почеса и каза, че като едно нищо ще му съборят гаража. Единственото, което можел да направи, било да го предупреди кога ще подпишат заповедта – тоест един ден преди самото събаряне.

Баджанакът наистина удържа думата си (всички удържаха думата си пред Коко, тъй като той своята удържаше винаги), след два дни се обади и каза:

– Утре, баджанак.

– Ясно – каза Коко и тръгна да търси шофьора на „Татрата“.

Него го нямаше. Другите товарни коли също бяха се разпилели. Едва към десет вечерта се намери кола – шофьорът му обеща сутринта в осем да е при него.

Нататък нещата се развиха бързо и просто.

Полковникът излезе в седем сутринта – с вид на окончателен победител. Ладата му изръмжа и отече.

Жената на полковника излезе в седем и половина – тя беше

учителка.

Шофьорът дойде в осем и към осем и половина гаражът на Коко потегли полека към огромния двор на завода, в който собственикът му вадеше хляба си.

В девет дойдоха служителят от съвета и двама работници с кирки и лостове.

– Улица „Язовирска“ номер четири – каза служителят от съвета и отново погледна заповедта. – Кафяв гараж в двора. Айде.

Той отиде да закуси към хотел „Плиска“ и да изпие едно кафе. Да поседи така малко и да погледа тези безкрайни граждани наоколо, които имаха коли и гаражи, и апартаменти, а той – служителят от съвета, – който вечно ги оправяше, имаше една гарсонiera, два костюма и безплатна карта за обществения транспорт.

Двамата работници огледаха гаража и единият цъкна с език.

– Солидно нещо – каза той. – Гледай каква плоча.

– Какво да ѝ гледам? – рече другият. – Като разбием трите кюшета, тогава ще я гледам.

И замахна с кирката.

Към единайсет единият работник отиде за бира. Към десет и половина масивният тухлен гараж зина – като че бе стрелял с оръдие.

Към единайсет единият работник отиде за бира.

Към единайсет и половина плочата се наведе и рухна.

– Тц, тц, тц, тц – рече отново единият от работниците. – Някой не може един курник да смеремети, други събарят такива солидни постройкики, иди, че го разбери кое накъде е.

След това заключение двамата дигнаха своите кирки и лостове и си отидоха. До купчините тухли и рухналата плоча останаха две бутилки от бира: едната права, другата – легнала.

Към дванайсет и половина полковникът излезе от своята служба, влезе в колата си и потегли. Караше бавно и в добро настроение. Срещата с Коко малко го плашеше, но той си повтаряше още от сутринта, че най-важното нещо в едно общество е да се поддържа редът. Че този ред понякога изисква жертви, но...

Той обичаше да спира на „но“. Обичаше да не довършва мислите си – толкова ясно умееше да ги започва.

И всичко това му прилягаше, разбира се, тъй като беше един от онези, които поддържат и правят: тъй важния ред.

КРАЙ

© 1983 Дончо Цончев

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

Дончо Цончев
ПРАЗНИК БЕЗ ПОДАРЪК

I издание

Рецензент Кръстю Куюмджиев
Редактор Стефан Поптонев
Художник Веселин Павлов
Художествен редактор Александър Хачатурян
Технически редактор Тодор Бъчваров
Коректор Нина Велчева

Издателски № 7082

Дадена за набор на 6.I.1983 г.

Подписана за печат на 10.IV.1983 г.

Излязла м. май

Печатни коли 11,50. Издателски коли 9,59

Условно-издателски коли 9,53.

Формат 84×108/32. Тираж 20 110

Цена 1,20 лв.

Код 22/9536222211/5605-9-83

Партиздат – София, бул. „В.И.Ленин“ № 47
ДП „Д. Благоев“ – София, ул. „Н. Ракин“ № 2

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3193>]